

អំពីភាសាអូយហត្ថលេខា

ស់ម្តិច ព្រះនាយកថ្មី ហុង សាស

លោ សុទ្ធន៍

៩
៣៩២
៤៧៦

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

៧.ស. ២៨៨៤

គ.ស. ៩០១១

www.elibraryofcambodia.org

សំណើភាពថ្មានយប់ខ្លែ

Le 392
Lys

ឯក សុវត្ថិ

លេខាពូម្ភលើកទី ១

National Library of Cambodia

00025727

ព.ស. ២៥៥៨

ក.ស. ២០១៩

www.elibraryofcambodia.org

សុខនិលជ្ជ

និ សុខ

សុខនិល

ឯកឧត្តម សុ មុយៗហ្មេវ

ឯកឧត្តម និ សុខនិ

នោរសារសាស្ត្រាអារ្យ សិទ ជុស

អូគនាយកុំព្យូទ័រ

នោរ និ ក្រីដុលិន្ទ

សង្គមចំណា

- ខ្ញុំបានយល់ថា នៅម៉ោយ បុណ្យ ពត ៣ ឆ្នាំ ៩ ខែ ២០ ថ្ងៃ ខ្លួនឯណ៍
បង្រៀនក្នុង អំពីការគោរពចាស់ត្រឹមចាប្ត់ មាតាបិតា និងប្រេសិន្យីយា
គេចានបង្រៀនក្នុងទាំងមេរោគ ហើយមានចិត្តគឺត្រូវបាន ត្រូវបាន កោដការ មិន
ប្រមស្ថាប់បង្គាប់ចាស់ត្រឹមចាប្ត់ណាម្ញាក់ឡើយ សូមឱ្យមាយខិត្តក្នុង កំណើន
ហើយស្ថាប់ ហើយលំចាមាយខិត្តក្នុង ពាណប្រព័ន្ធក្នុងនឹងអង្គភាព ខ្ញុំបាន
សំណាប់មាយខិត្តក្នុង តាមការណែនាំបស់អង្គភាព បុណ្យ ពត ។

គិតតែសំគាល់

តាមការសង្គតាយើងទាំង សង្គមខ្លួន នៅសម័យ បុណ្យ ពត នៅ៖ មាន
សិលជម៉ោក់ចុះដល់ចំនួចសូន្យ ប្រើបាននឹងសក្សាតុ ។

ដូចនេះ ខ្ញុំត្រូវសរសេរស្រីរការមួយ ខ្ញុំបានហើយឈ្មោះថា “អំពីការ
ថ្វាយបង្កើ” ដើម្បីអប់រំក្នុងខ្លួន ហើយបានយល់អំពីការគោរពចាស់ត្រឹមចាប្ត់
មាតាបិតា. ប្រេសិន្យ. ប្រេសិន្យរាជ. និងប្រេសិន្យរាជ. ។

ការគោរព មានការថ្វាយបង្កើ. ការសំណែះ. សង្គមខ្លួន ពាណស្រលាង
របៀបអានថា ជាមនុស្សមានសិលជម៉ែនសំខ្លែស់ ចេះគោរព អានលើខ្លួន ធ្វើខ្លួន
ហើយចាស់ប្រស្រលាងរបៀបអាន. ពីប្រព័ន្ធដែលបានគោរពចាស់ត្រឹមចាប្ត់នេះ
ឯង ដើម្បីហើយបានប្រសាមរបៀបដី អរិយជម៉ែខ្លួនឯង ។

គារសេឡិច្ឆេទ

ប្រសិនបើក្នុងខ្លួន ពាណអានហើយអានឡើង អានហើយបានប្រើបានដែង
ក្នុងខ្លួននឹងបានយល់ថា វិបីជម៉ែ អរិយជម៉ែខ្លួន មានកំណែលខ្លែស់ ធ្វើហើយក្នុង

ត្រលប់ខ្លួន មករកវប្បធម៌ អវិយធម័ខ្លួនវិញ គេចានជើងខ្លួនគេ អោយស្រប
តាមអវិយធម៉ែខ្លួន ដែលខ្លួនបានយល់ថា ជារប្បធម៌ អវិយធម៌ ដីល្អប្រពៃណៈនេះ
នេះ ។

សូមអធិរានចិត្តភ្លុកនេះខ្លួន អោយស្តិតនៅក្នុងរប្បធម៌ អវិយធម៉ែខ្លួន
ដែលជាប្រពៃណីដីល្អនេះនេះ ។

ស្វែងរកទីនាយក

នៅ សុវិទ្ធេ

ចំណាច់អាមព្រៃន

ជាបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំសូមគោរពការសរសើរអស់ពីមួយចិត្ត ចំពោះ
លោកភាព លី សុវិរ អ្នកទិន្នន័យរៀងរាល់ ដែលចូលរួមជាការទេ
ហើយ នៅថ្ងៃទី២៣ខែធ្នូឆ្នាំ២០១៨ ក្នុងទីក្រុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រឹម
សំរាប់ក្នុងខ្លួនជាន់រៀងរាល់។

សៀវភៅនេះ មានកំណត់ថាជីបំផុតក្នុងសង្គមខ្លួនយើង។ គឺជាដំ
ណុំកញ្ចប់បញ្ចប់ នៅពេលមានកំណត់ថានេះទៀត មិនមែនសៀវភៅបែបនេះ
សម្រាប់មុនវា។ ខ្ញុំសូមថា ក្នុងអនាគត និងមានសៀវភៅបែបនេះ
ទេឡុងវិញ សំរាប់ការអនុវត្តជាក់ស្វែង ក្នុងសង្គមខ្លួនសម្រាប់
បច្ចុប្បន្ន។

សូមអោយសៀវភៅនេះ ទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ ពី
មហាផន្លេប្រចាំសប្តាហ៍។

ការងារនេះ នឹងត្រួតពិនិត្យ នៅថ្ងៃ ២៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០០៨

ឲ្យ មុយរៀង

អតិថិជនក្រោមប្រព័ន្ធសាស្ត្រភាព និងក្រុមការងារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មីនា / ឆ្នាំ ២០០៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្ថិតុលិនជនការងាររាជបណ្ឌិត
នឹងបច្ចេក្តុះ ចំណោះការព្យាយាម ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
រាជរដ្ឋាភិបាល និង និតិវិធី ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង
ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ ។

ក្រុងនេះ ត្រូវបានស្វែងរករាយយុទ្ធផលឱ្យបានដោយត្រួតពិនិត្យ
ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ
និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ និង ស្ថិតុលិនជនបច្ចេក្តុះ ។

ជ. ស. ស. ស.

ការចាប់រទាយម្ចាុ់

ខ្ញុំបានព្យាយាមនានៃដោយមួយកម្រិតខ្ពស់ក្នុង
សម្រាប់គ្មានស្ថើសំណើការច្បាយបង្កើនីងការសំពាល់នៃលោកស្រី
ទូរូបិទ្ធិនៃដោយលោក ត្រួយនា ស្ទើទារ លី សុវិរៈ ។

ខ្ញុំសូមកែតាសង្គមសំរាប់ដោយការចាប់ពីថ្ងៃមិថុនាបានរហូត
ឡាយកិច្ចបានដែលសាលាផ៊ីអាជាសំដីជាប់ឱ្យបិទិនី ។

ឯកសារនៃនាមស្ទើសំណើនីត្រួយបានក្លាត់ជាអ្នកស្នើសេរី និង
គ្មានស្ថើសំណើនេះ នឹងរាយការណ៍នៅក្នុងតុលាការនិងក្រុងក្រសួងពី
បច្ចេកទេស ។

ក្នុងសេរីនេះ នឹងរាយការណ៍នៅក្នុងតុលាការនិងក្រសួងពី
បច្ចេកទេស និងក្រសួងពីសាធារណៈ ត្រួយបានបញ្ជីក្លាយល្អីល្អ
ល្អីស្ថើសំណើនេះ និងរាយការណ៍នៅក្នុងតុលាការនិងក្រសួងពី
បច្ចេកទេស ។ នីងក្រសួងពីសាធារណៈ សុខ ស៊ិន នាមក្រសួង
បច្ចេកទេស ជាប់ឱ្យបានទៅបាន និងក្រសួងពីសាធារណៈ បច្ចេកទេស
បានទៅបាន ។

ក្នុងសេរីនេះ នឹងរាយការណ៍នៅក្នុងតុលាការនិងក្រសួងពី
បច្ចេកទេស និងក្រសួងពីសាធារណៈ សុខ ស៊ិន នាមក្រសួងពី
បច្ចេកទេស ។

ខ្ញុំចូល នឹង ទៅ ក្នុង ក្រសួង ក្នុង តុលាការ ។

—តិវិន័យ—

ស៊ិន ដៃស

សាស្ត្រាណាពិធីរាជក្រឹងសាស្ត្រាណាពិធីរាជក្រឹង

www.elibraryofcambodia.org

ប្រធានត្បូរសេចក្តី

ល័ សុខា កែវនៅថ្ងៃទី ៦ កើត នៅបុសមិនិត្យ ឆ្នាំកែវ ៩.៨.២៤៩២
ក្លែងថ្ងៃទី ១៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៨ នៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យ យុធមិន្ត្រៈ ស្រុក
ពាក្យ ខេត្តកែវ ជីតុកប្រជាមាន និង អេឡិចត្រូនិក ម្នាយប្រជាមាន និង ចំណេះ។

ពីអាយុ ៩ ឆ្នាំ រហូតដល់អាយុ ២០ ឆ្នាំ នៅជាមួយខីតុកម្នាយ ខំរកសុ
បំនិតុកម្នាយ គ្មានបានរៀនស្ថាក្រឹមទាំងអស់។ លុះដល់អាយុ ២១ ឆ្នាំ
ខីតុកម្នាយបានអនុញ្ញាតអាយុបុសរៀននៅវគ្គសិរីមួល ហេវក្រោរកំរាយ
ដែលជារដ្ឋករដំនះលពិនិត្យ សិកនៅក្នុងយុធមិន្ត្រា ស្រុកពាក្យ ខេត្ត
កែវ បុសនៅក្នុងសំណាក់ប្រជាមាន គេបានបង្ហាញ ឬ ជាប្រជាមាន ឬ ជាប្រជាមាន
ប្រជាមាន និង ជាប្រជាមាន ។

លុះដល់អាយុ ២២ ឆ្នាំ បានចេញនៅរៀនភាសាពាហិជ្ជ នៅវគ្គក្រោរ
ខំរកសុបំនិតុកម្នាយ រដ្ឋបាល រដ្ឋបាល រដ្ឋបាល និង រដ្ឋបាល នៅក្នុង

គ.ស.១៩៥៦ ពាណប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងវិទ្យាល័យព្រះសុរាបីក្នុង
ឈុំអណ្ឌ គ.ស.១៩៥៧ ពាណប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងវិទ្យាល័យព្រះសុរាបីក្នុង
នៅក្នុងមហាវិទ្យាល័យព្រះសិហនុក្នុង ។

ពេលណាតាកសិក្សាបច្ចុប្បន្ន នៅថ្ងៃទី ១៩៦៦ ពាណធ្វើជាសាស្ត្រាចារ្យនៅ
ក្នុងមហាវិទ្យាល័យព្រះសិហនុក្នុង ១ ឆ្នាំ ពាណធ្វើការនៅសូណាប្រពីម ២
ឆ្នាំ ។

នៅថ្ងៃទី ១៩៦៧ ពាណរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងនាង ឲ្យ្យាយ
គិតិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងពេទ្យក្នុង ស្រុកកែវិនស្តាយ ខេត្តកណ្តាល មានក្នុងស្រី ៤
នាក់ និងក្នុងប្រុស ៣ នាក់ ។ បច្ចុប្បន្នស្តាប់អស់ ២ នាក់ នៅសល់ក្នុងស្រី
៣ នាក់ និងក្នុងប្រុស ២ នាក់ ។

នៅថ្ងៃទី ១៩៦៨ ពាណធ្វើជាសាស្ត្រាចារ្យ នៅវិទ្យាល័យសិរីមង្គល
(រការកោង) ។ នៅថ្ងៃទី ១៩៦៩ ធ្វើជាសាស្ត្រាចារ្យនៅវិទ្យាល័យខេត្ត
អង់គេស (បឹងក្រែង) ។ នៅថ្ងៃទី ១៩៧០ នៅនៅថ្ងៃស្អែកកំនើត នៅថ្ងៃទី ១៩៦៩
១៩៧១ ជានាយករដ្ឋអប់រំយុធបឹងព្រះ និងធ្វើត្រឡប់សាលាបច្ចុប្បន្ន
វិទ្យាល័យព្រះ ។ នៅថ្ងៃទី ១៩៧២ លោករដ្ឋមន្ត្រី ឈាន់ ថែរ ពាណហ៊ា
អោយមកធ្វើជាមួកទិន្នន័យសៀវភៅសិក្សានៅក្នុងស្តាប់អស់ ។ នៅថ្ងៃទី
១៩៧៣ ខេត្តឈុ ចូលនិវត្ថិន៍ ។

ចារុញអំពើទេសចរណ៍

នៅថ្ងៃ ១៩៨៣ ខ្សែនិមួយៗបានចូលរួមជូនកិច្ចការសាសនានៅក្រុងផ្លូវ (ដូចម៉ោងកិច្ចការរដ្ឋ) ដើម្បីធ្វើអេយទុកសាសនា មានភាពរូបជាបណ្ឌូរវិញ

នៅថ្ងៃ ១៩៨៦ នៅពេលល្អាច ខ្សែនិមួយៗធ្វើការ អនុការសិក្សា
ប្រាក់ប្រាក់ និងអភិវឌ្ឍន៍សាស្ត្រិកនៅខ្នៅ (សាលាចុងបូកប្រជែង
FEMC ។

បន្ទាប់មក ខ្សែនិមួយៗសរសេរសៀវភៅ នៅក្នុងត្រេវបរមាណវិញ
បានចំនួន ២ ក្យាល

១. ប្រព័ណិត្រេវបរមាក្សោត និងសម្រេចត្រេវសង្ឃរាជ

២. ត្រេវបរមាក្សោត និងសម្រេចត្រេវសង្ឃរាជ

- តើត្រេវសង្ឃរាជ គឺសំណែនធម្មោត ឬ ?

សៀវភៅនេះ មិនទាន់ហើនពេនះកុម្ភទេ ។

ត្រូវយកខ្លួនឱ្យបានជំនួយ ទីកន្លែងនៅក្នុងសុក (របៀបនៅក្នុងសុក) យេង
និងលេបច្ចេក អស់រយៈពេលជាង ៥ ខែ ដើម្បីបានធ្វើរសាល ។

លូបជំនួយបានធ្វើរសាល ខ្លួនឱ្យបានជំនួយ និងការសរសេរសៀវភៅ ខ្លួនឱ្យបានសរសេរ
សៀវភៅនេះផ្លូវ ។

ការសរសេរសៀវភៅនៅបានចំណែក មាន ២ កំនោះការ៖

១. នៅសម្រាប់ និង និងសរសេរពេលជាង ៩០ ក្យាល កំនុះមិនទាន់
បានពេនះកុម្ភទេ ពីត្រេវបរមាក្សោត មិនទាន់ទទួលស្ថាល់
www.elibraryofcambodia.org

ស្ថាដែរបស់ខ្លួនជំងឺ, លុះចានយើងស្ថាដែរគោលការណ៍ ទីបន្ទិក
ស្ថាយក្រាយ ។

២. នៅសង្គមនេះ ក្រោពីការសរសរស្ថ្បវក្រការដ្ឋានក្រសួងអប់រំ ឱ្យ
ចានសរសរស្ថ្បវក្រការដ្ឋានប៉ុន្មាន (ចំនួន និងចំនះដើមស្ថ្បវក្រការទាំង
អស់ ដែលខ្លួននឹងបញ្ជាក់ថាពីស្ថាយក្រាយ តិចស្ថិតនៅទីតាំងរាជធានីភ្នំពេញ និង
ស្ថ្បវក្រការទេះ) មានស្ថ្បវក្រការខ្លះមិនទាត់កែស្វែល និងមានសរសរជាតិ
បន្ទូបន្ទាប់ឡើងឡើង ។

ចិត្តប្រព័ន្ធផ្លូវការ

ខ្លួនខ្លួនសង្គមប្រព័ន្ធបានកិត្តិយសទទួលិត្យ ថ្មីករប្បដម៌
និងចានទទួលប្រកើតស្ថិយស មុនិសាកកំណើ ចូលរួមចិបខិន្ត កាលពីថ្ងៃ
ចន្ទ ១៤ កេច ខែកុម្ភិយាសាធ ឆ្នាំខាងមុន ត្រូវនិងថ្ងៃទី ៦ សីហា គ.ស
២០៩០ នៅសណ្ឋាគារ កំបុងឱ្យឈាម ។

ការដែលខ្លួនខ្លួនសង្គមប្រព័ន្ធបានកិត្តិយសនេះ គឺ ឯកឧត្តម
បានកិត្តិយស នៅ ឯក ឯក ចានយល់ចា និង សុទិះ ជាមុកនិធីស្ថ្បវក្រការ
ដ្ឋានក្រសួងអប់រំនៅក្នុងសង្គមនេះជំងឺ និងចានសរសរស្ថ្បវក្រការប៉ុន្មាន
ដែលចានចោះពុម្ពផ្លាយជាមួយ ៤០ ក្រុមជំងឺ ។

ឯកឧត្តម នៅ ឯក ឯក ចានយករៀងនេះ មកស្នើឯកឧត្តមបានកិត្តិយស និង
ជាសាកលវិទ្យាជាតិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យ ចំនួនបាត់ប្រចាំឆ្នាំ ។

ឯកឧត្តមបណ្តិតសាកលវិទ្យាជីវិការ និងគណៈគ្រប់គ្រងសាកល
វិទ្យាល័យ កំពានយោល់ព្រម អោយសញ្ញាបត្រ បណ្តិតកិត្តិយស នស្សនិជ្ជា
ផ្ទៃក របួនដែល មកខ្លឹម ។

ការប្រតិទិន្យ

អំពី: ពីរបខ្មែរ សៀវភៅទាំងអស់ ដែលខ្សោយនិច្ច ខ្សោយប្រគល់
សិទ្ធិត្រូវបានបង្ហាញ ហេយក្បនប្រុស ឈ្មោះ លី ស្រីមុនិន ជាអ្នកការការប័ណ្ណ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០៩០

ហត្ថលេខា

លី សុវិរ

សំពិនាសច្បាយបណ្ឌំ

តើមីនាជាមីនាចុះបុណ្ណែលនាមីនាទី? មានចុះឈ្មោះនាមីនាទី?

អីមីនាជាមីនាចុះឈ្មោះនាមីនាទី?

អីមីនាជាមីនាសំពាល់?

ការចូរយបណ្ឌំ ឬយោងតាមវចនាខ្ពស់ក្រោមខ្លួន សម្រាប់
ព្រះមហាសុមេធធានិបតី ព្រះសង្ឃឹមជាតិ ១ នៃគណៈមហាផិកាយ
គង់ប្រចាំថ្ងៃនៃវគ្គឧណ្ណាលោម ក្នុងភ្នំពេញ គ្រង់ទំនួរ ៥៣៥ នៅ
គ្រង់ពាក្យ "មានឲ្យ" ។

មានឲ្យ (អានថា ប៉ែង-ចង់) មពុ (ប្រាំ) + អណ្ឌ (អរយវ) ដែល
មានអណ្ឌប្រាំ, អរយវប្រាំ។ អណ្ឌប្រាំនៃការគោរពនោះគឺ អណ្ឌយលុក
ជង្វឹងទាំង ២, ដាក់មិនដែលទាំង ២ លើផ្ទៃកប, នោនករាលចុះសល់ផ្ទៃ
កប (រួមជាប្រាំ) ហេវថា ការគោរពដោយបានឲ្យ វិហេវថា ការ
គោរពប្រកបដោយអណ្ឌប្រាំ។ ការគោរពចូរយបណ្ឌំបែបនេះ មិនថា
សិវិប្រុសឡើយ មានការចូរយបណ្ឌំ មានកំមួយបែបទេ ។

គារសំពាល់ មិនមែនតាមបណ្ឌំទេ ក្នុងទំនួរ ១៩២៤ នៅ
លើកដែលទាំង ២ ផ្លូវម្រាមទាំង ៩០ ត្រូវបានគ្រង់ទៅក្នុងបុគ្គល,
ទៅក្នុងបុគ្គលដែលគូរគោរព ។

តើបុគ្គលិកនេះមានយកច្ប័ំ វិគ្គសំណោះ មានមីនុយាណូរក?

បុគ្គលិកដែលគួរច្បាយបង្កែំ វិដែលគួរសំណោះ មាន ៦ ពុក :

១. ចាស់ព្រឹទ្ធតាមរយៈដែលមានសិលជមិន្ទុស់

២. ព្រះមាតាបិកា វិព្រះសម្បាសម្ពុទ្ធ

៣. ព្រះសង្ឃឹម ជាបុគ្គលិកមានសិលជមិន្ទុស់

៤. ព្រះសង្ឃឹមរយក វិសម្បុចព្រះសង្ឃឹមរយក

៥. ព្រះសង្ឃឹមជុំ វិសម្បុចព្រះសង្ឃឹមជុំ

៦. ព្រះរាជា (ព្រះមហាក្សត្រ) ។

ចុះការច្បាយបង្កែំ វិសំណោះ មានលក្ខណៈខុសគ្នាបែបណាតា?

គ. គារច្បាយបង្កែំ វិគ្គសំណោះ ដែលមានលក្ខណៈខុសគ្នា ឡើងត្រូវទៅ :

១. គារច្បាយបង្កែំ លីប៊ប្រាក់មានកំណែនីសមគ្គ (កំណែនីសមគ្គនៃក្រោម, មិននៅថ្ងៃនៅថ្ងៃមួយគ្មាន, ក្នុងថ្ងៃបីសម្រាក, មានកំណែនីសមគ្គ) ទិន្នន័យចំខ្លួនច្បាយបង្កែំ ប្រកបដោយអង្គភាព ៩ ពាន់

២. គារសំណោះ បើកនឹងនៅ៖ មានកំណែនីសមគ្គ, នៅក្នុងថ្ងៃនៅថ្ងៃមួយគ្មាន, មិនមានច្បាយបង្កែំពាន់ យើងត្រូវឈរដីមិនឈរដី ២ អោនក្រោម លិកក្រោមអញ្ញាបីទាំង ៩០ ដីមែយត្រូវសមតាមកំរិកខ្ពស់ ទាប របស់បុគ្គលិក ។

៩. គារទ្វាយចន្ទំ វិគារសំពាល់ តើមាននឹងកូលាបែកត្រូវដោយប៉ុណ្ណោះទេ?
១០. គារទ្វាយចន្ទំ វិគារសំពាល់ មាននឹងយច័ា ការគោរពដូចត្រូវ តាមកំរិតខ្ពស់ទាបដូចត្រូវ។
១១. គារទ្វាយចន្ទំ កំមានការសំពាល់ នៅចុងក្រោយ កំមានការសំពាល់ តាមកំរិតខ្ពស់ទាបដូចត្រូវ។

សាស្ត្រព័ត៌មាធីឡេះ

កាលបីមានក្នុងស្រីកី ក្នុងប្រុសកី បីទុកជាក្នុងនោះនៅក្នុង មិនទាន់ដឹងកីកំដោយ បីមានចាស់ត្រីឡាចារ្យណាម្នាក់ វិញ្ញារៈសង្ឃឹម អ្នូណាម្នាយ ដែលមានគុណភម្លេស តែងតែបិត ក្នុងនោះនៅក្នុង ហើយប្រាប់ក្នុងនោះថា ក្នុងសំពាល់លោកតា វិច្ឆាយបង្កំប្រេះសង្ឃឹម បីទុកក្នុងនោះនៅក្នុង មិនចេះស្អាប់ មិនយល់នូយ កំចាប់ដែក្នុង អោយសំពាល់ អោយចិត្តបង្កំ ម្នាយ វិនិត្តក និយាយជំនួសក្នុងថា សូមអោយមានអាយុវេង។

នៅពេលក្នុងជំបន្ទិច មាតាបិកា ពាណនាំក្នុងប្រុសអោយនៅ នៅកី (នៅវេត្ត)។ លោកត្រូជាប្រេះសង្ឃឹម ចាប់បង្រៀនមុនគេ គឺ អោយប្រើន អោយចេះចិត្តបង្កំ តាមក្បែនប្រព័ណិតខ្លួន។

កាលបីបង្រៀនសិស្ស ពាណចេះចិត្តបង្កំពាណត្រីមត្រូវ តាមលក្ខណៈខ្លួនហើយ។ បីប្រេះសង្ឃឹម វិចាស់ត្រីឡាចារ្យណាម្នាក់ មក

លើកុដិ កំហែក្នុងសិស្សិធម៌នៅមកចូរយបអ្នំ។ ព្រះសង្ឃឹមាណកត្រូវកែងមានមោទនភាព អំឡុកចា ក្នុងនេះនៅក្នុងម៉ែន តែមានការនៃឆ្នាក់ណាស់ ដើម្បីលើកទិកចិត្តក្នុង អោយកាសប្បាយវិករយ អោយក្នុង មានចិត្តចង់រៀន ខំប្រណិប់កន្លែងចាស់ត្រួតចាយៗ ចូរយបអ្នំព្រះសង្ឃឹម៖

បន្ទាប់មក ចាប់បង្រៀន ន នៅ ទុ ន្ទា ឥ សិទ្ធិ (អានថា
ន មោ ទុ ទ្ទា ឃ សិទ្ធិ) ជាបនទមស្សការចូរយបអ្នំព្រះពុទ្ធសូម
អោយបំនងខ្ពស់បានសំរេច។ មិនត្រឹមតែបង្រៀនចូរយបអ្នំព្រះពុទ្ធដែ
សូមីភ្លារខេះ (ភ្លារសំរាប់សរស់រោគ) មុននឹងយកមកសរស់ ត្រូវ
ចូរយបអ្នំសិន ទិបយកមកសរស់បាន។ នៅពេលយកភ្លារខេះ
ទៅទុកបានលូហិយ អោយចូរយបអ្នំភ្លារសាដាថីមួងទេះកែវ។

ការបង្រៀនចូរយបអ្នំអោយបានពីកញ្ចាប់បែបនេះ ធើអោយ
សិស្សជាបច្ចុនិនការរៀនឯង ជាលំហាត់ធើអោយសិស្ស មានការ
ស្ថាក់ជំនាញ ក្នុងការចូរយបអ្នំរបស់ខ្ពស់ឯង។

គារចូរយបអ្នំ វិសំណែនាំ

មានន្ទាក់ខ្ពស់ជាប

បើកាមការចេះចាំពី មាតាបិតា ឯិជ្ជនិតា ព្រះសង្ឃឹមាណក
អាចាយ បានបង្រៀនចា

៣. ចំពោះមនុស្សស៊ីត្រា

ចំពោះមនុស្ស ដែលមានគុណភាពម៉ែងស្រីត្រា មានអាយុស្រីត្រា មិនត្រូវចោរយបង្កេះទេ ត្រាន់តែលើកង្ហ់ក្រពុំអណ្តូលិម្រាមទាំង ១០ យក ចុងម្រាមដាក់នៅត្រួងដើម្បីនា ឯុទ្ធសំព័ន្ធទបិញ្ញ កំត្រូវសំព័ន្ធទប ិញ្ញ ធ្វើអាការ: អូចជាអូកសំព័ន្ធមួននៅ: ដែរ ។

នេះបើយោងតាមប្រព័ណិខ្លះ ដែលមានអវិយធិល្អ មាន អាយុរស់នៅពាណិជ្ជកម្ម ។

តែនៅសំមួលបច្ចុប្បន្ននេះវិញ តាមការសង្គែក យើងចា

បើមិត្តសំណាត់រិញ្ជ គេបានបំពាក់ការសំព័ន្ធដែបខ្លួនអស់ហើយ គេត្រូវយកដោយក្រុមក្រោម ដោរអ្នកដោយត្រា វិចាប់រហាក់ដោត្រា តាមបែបអីរូប វិញ្ញា ។ នានាំត្រាបំពាក់ការសំព័ន្ធភោលអស់ គូរអោយស្ថាយណាស់ ។

តែបើជាភ្លឹងវិញ្ញា នៅលើកដែលសំព័ន្ធត្រា តាមចាន់របស់ខ្លួន នៅឡើយ គូរអោយស្ថាយណាប៉ែង និងគូរជាចិត្តការពាក់ការសំរាប់ ។

៤. ចាស់ត្រីឆ្នាំចាន្ត

ចាស់៦ដែលមានប្រព័លិយខ្ពស់ ប្រព្រឹត្តកំអំពើល្អ មានការ វិការទំនួន មានវាទាសុភាពរបស់ ប្រកបដោយសិលិមិខ្ពស់ ប្រកបដោយស្ថាបន្ទុសិមិ មានមេត្តាងម៉ែងស្រីត្រា លើមនុស្សត្រូវប៉ុប្បុប្បុ ។

ចាស់ណា ដែលមានលក្ខណៈខ្លួនទៅ លោកហោថា ចាស់ត្រីទ្វាចាយ។ ចាស់ត្រីទ្វាចាយ ដែលមានលក្ខណៈខ្លួនទៅហើយ យើងត្រូវក្រាបច្ចាយបង្កំប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ លុះច្ចាយបង្កំរួច ត្រូវអង្គយលុកជង្គង់ ផ្តល់ក្រោមអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយម្រាមទាំង ៩០ ដាក់ចុងម្រាមត្រីមាត់ (ត្រូវក្រោមច្រមុះ) នៅព្រៃនការពួមួយសន្តិ៍ ទិន្នន័យបក្សាលអង្គយតាមធម្មតានិញ្ញ ។

តែបើកនៅនឹងមិនសមគ្គ ត្រូវឈរយកដើម្បីនឹងទិន្នន័យ នៅព្រៃនការពួមួយសន្តិ៍ ទិន្នន័យបក្សាលអង្គយតាមធម្មតានិញ្ញ ។

ត. ទំនាពេជ្រាវតាមធម្មតានិញ្ញ, ប្រព័ន្ធសម្រាប់អង្គយ

ហេតុអើ ពានជាទាក់ព្រះមាតាបិកា ស្រីនឹងព្រះសម្បាសមុន្តុ ?
មេចកំចាក់ទុកព្រះមាតាបិកា មានពីលខ្ពស់ជាងព្រះសង្គ ?
ពីព្រះ ព្រះមាតាបិកា មានព្រះនាម ៥ ថា ព្រៃល, បុរីទៅ,
បុរាណិយា, អាពុនេយ្យា ។

ពានជាបោថា ព្រះព្រៃល ព្រោះព្រះមាតាបិកា មានព្រៃល ិហារធ័ំ ៥ គិតិ មេដ្ឋាតា, ករុណា, មុទិកា, ឧបេក្តា ដូចជាប្រះព្រៃលដែរ ។

ពានជាបោថា បុរីទៅ ជាទោរការដើម ជាអូកបិចាច់ចំរក្សាក្សែន ចាប់ពីក្នុងមកនៅក្នុងថ្មីនៃមាតា រហូតដល់មាតាបិកាស្ថាប់

ទីបង្កើតការថែរក្សាក្នុង ពាក្យ បុញ្ញលេក សំដែនចក្តីថា មាតា
បិតា ជាជនវត្ថា ថែរក្សាក្នុង ជាងខេវតាមទេនក្នុងលោក ។

- ពានជាមេហ៊ថា បុញ្ញាចាយ ជាប្រចាំម៉ោង ជាងគ្រែដែល ពីត្រាជ
ព្រះមាតាបិតា ជាប្រចាំការណ៍កំណែក្នុងមិនទាន់ចេះញូរីម ចេះសិច,
មាតាបិតា ពានបង្រៀនក្នុងអោយចេះញូរីម, ចេះសិច,... រហូត
ដល់ចេះនិយាយស្តី ចេះសំណែះ... មុនគ្រែដែលទាំងអស់ ។

- ពានជាមេហ៊ថា អាហ្វុនេយ្យរ ពីត្រាជ ព្រះមាតាបិតា មិន
មានចិត្តប្រឡងចុំពោះបុគ្គលាម្នាក់ឡើយ មានតែចិត្តខោរនៃចុំពោះ
បុគ្គរបស់ខ្លួនទាំងឡាយ ប្រើបាននឹងព្រះសម្បាសអូន្ទ ត្រានចិត្ត
ប្រឡងចុំពោះមនុស្ស សង្គទាំងអស់ ។

ពីត្រាជ ព្រះមាតាបិតា មានចិត្តសន្នោសចុំពោះក្នុង ជាងចិត្ត
ព្រះសង្ឃឹមមានការសន្នោសចុំពោះប្រជាធិបៈ ម៉ោងឡើត ព្រះសង្ឃឹម
ជាសម្បិតិសង្ឃឹម មិនទាន់មានលោក្យេះថា ព្រះអាហ្វុនេយ្យបុគ្គលិកឡើយ។

ហេតុអូចនេះ ពានជាជុំអោយកំលែងថា ព្រះមាតាបិតា មាន
បានសិក្សិនឹងព្រះសម្បាសអូន្ទ ហើយនឹងមានកំលែងខ្ពស់ជាងព្រះសង្ឃឹម។

ចុះបុរាណិតា ត្វួនទីយុបខ្លឹម្បារាណាចិតា

វិក្សានសង្គមខ្លួនដែលណាទា?

បើយោងតាមត្រីស្តីព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះមាតាបិតា ជាប្រះ
អាហុនយុបុគ្គល គឺជាកូអង្គព្រះអារហន្ឍរបស់បុគ្គិតា ដូចជា
ព្រះសម្ងាត់មុខដំរ ។

សូមឱ្យព្រះសម្ងាត់មុខ កំព្រះអង្គពាណាយកំណែលព្រះមាតាបិតា
នៃមនុស្សនៅក្នុងរោភកថា ជាប្រះអាហុនយុបុគ្គល ប្រសើរជោង
ព្រះអង្គ ដូចមានរឿងកំនាលថា មានបុរសម្ងាត់ ពាណយកចេក ១ ស្ថិក
ឡើ ថ្វាយព្រះអង្គ ។ តែព្រះអង្គពាណាយជាបច្ចា ចេក ១ ស្ថិកនៅ៖ ព្រះមាតា
ពាណសំ ១ ដែរពិសា ។ ចេកមួយស្ថិកនេះ ខ្ញុំទូកថ្វាយព្រះសម្ងាត់មុខ ។

លុះបុរសនោះ ពាណយកចេកនៅ៖ ឡើថ្វាយព្រះសម្ងាត់មុខ ។
ព្រះសម្ងាត់មុខ មានព្រះបន្ទូលថា សូមរោយយកចេកនោះ ចិនុន
ណាមួយ ឡើថ្វាយព្រះនៅជ្រើសសិន ទីប្រះអង្គហើនទន្លេ បុរស
នោះ ពាណយកចេកឡើថ្វាយព្រះនៅទីនេះជ្រើសសិន ។ បុរសនោះឡើដែលជ្រើស
មិនយើងព្រះ កំព្យូលបំមកនូលព្រះអង្គវិញ ។ នៅជ្រើសទូលព្រះបង្កំ
មិនមានព្រះឡើ ។

ព្រះអង្គសូរិញ ។ ឡើជ្រើសរបស់អ្នកមានអ្នកណានៅឡើ? មាន
តែអ្នកមាយទូលព្រះបង្កំ ។ ព្រះសម្ងាត់មុខ ត្រូវបានឲ្យបិញ ពីរបៀប
មាតារបស់អ្នកនេះបើយ ជាប្រះរបស់អ្នក ។

បុរសនោះ បានយកចេក ១ ថ្ងៃ ថ្វាយព្រះមាត្រា។ បើយកចេក ១ ថ្ងៃ ថ្វាយព្រះមាត្រាអូ ទីបយកចេកនោះទៅថ្វាយព្រះសម្បុទ្ទិ
អូនឹងឡើង ទីបព្រះអង្គត្រមនុលយកចេកនោះ។

បាននៅយថា ព្រះសម្បាសម្បុទ្ទិ បានចាត់មាត្រាបិតាដែលមនុស្សក្នុង
លោក មានព្រះមាត្រាបិតាប្រះអង្គជាដើម ជាចំជាន់ព្រះអង្គ។

គារថ្វាយចេកដីព្រះមាត្រាថាពិតាត

ផ្ទួចនេះ ការថ្វាយបង្កំព្រះមាត្រាបិតា កំស្ទួចជាធ្វាយបង្កំព្រះ
សម្បាសម្បុទ្ទិ។

ការថ្វាយបង្កំព្រះមាត្រាបិតា កំស្ទួចជាការថ្វាយបង្កំព្រះសម្បាសម្បុទ្ទិ ត្រូវក្រាបថ្វាយបង្កំ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាកំរចំ ៣ ដង ទីបអង្គយុទ្ធផង្គុង លិកក្រពុំអណ្តូលិ ប្រកបដោយម្រាមទាំង ៩០ ដាក់
លើប្រជុំចិត្តូមសល់ដើងសក់ សិធនស្តាបីមួយសន្តុះ ទីបចំយក្រាយ
បន្ទិច ទីបអង្គយុវក្រាកណ្យរឡើង។

តើបើនេះកំនើននោះ មានភាពមិនសមគ្គ គ្រាន់តែលាយរដ្ឋីម
ដើង ហេនក្រាល លិកក្រពុំអណ្តូលិ យកចុងម្រាមទាំង ៩០ ដាក់
លើដើងសក់ យកសិធនស្តាបីមួយសន្តុះ ទីបចំយក្រាយ ៣ ជំហាន
ទីបនិយាយទំនាក់ទំនងបាន។

ឧ. ចំពោះត្រោះអង្គ

បើកាមទីស្តីព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះសង្ឃឹមជាអ្នសបុណ្យនៃ
ពុទ្ធបរិស៊ិទ ។ បើពុទ្ធបរិស៊ិទណា បានគោរព ថ្វាយបង្ក់វិសំណេះតី បាន
ប្រគល់ទេយ៍រក្សាបាមួយ ដល់ព្រះសង្ឃឹម និងបានធ្វានិសង្ឃឹម
ត្រឹម ។ បើសង្ឃឹមខ្លួន បានអោយកំលែខ្ពស់បែបនេះ ខ្លួនត្រូវកែចោរ
បង្ក់វិសំណេះ វិក់ត្រូវយកទេយ៍រក្សាបាមួយ ទៅប្រគល់ ដើម្បីកុសល
ផ្ទាល់ខ្លួន ។

ការគ្រោះយុទ្ធឌ្ឋាន

ឯការថ្វាយបង្ក់ព្រះសង្ឃឹម កំមានរហូមមួចជាការថ្វាយបង្ក់
ព្រះមាតាបិតាដែរ ប្រើកែត្រង់អង្គូយលុកជង្គង់លើកក្រពុំអញ្ញលិ
មាក់លើចុងច្រម៖ អោនក្រាលស្ថិស្ថាផីមួយសន្តុ៖ ទីបច្ចេក
ត្រូវបាន ៣ ជំហាន ហើយអង្គូយ វិត្រាកណ្តុះប្រសិនបើកនៅក្នុង
មានការអនុញ្ញាត ។

ឯការសំណេះពិភាក្សា

ប្រសិនបើកនៅក្នុងមិនសមគូរ មិនអាចថ្វាយបង្ក់បាន ត្រូវយក
បន្ទាន់ខ្លួន យកក្រពុំម្រាមទាំង ១០ មាក់លើចុងច្រម៖ ស្ថិស្ថាផី
មួយសន្តុ៖ ទីបច្ចេកត្រូវបាន ៣ ជំហាន អាចបានស្រែយទាក់ទងបាន។

៣. ទំនាពេជ្ជាយក

ព្រះសង្ឃមនាយក ជាត្រៃសង្ឃរដែលមានភីកនាំព្រះសង្ឃរ
នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រះសង្ឃមនាយក ត្រូវត្រួតមិន
ការខុសត្រូវ លើព្រះសង្ឃរទាំងអស់។ នៅពេលខាងក្រោមនេះ
ត្រូវបានយកចំណាំព្រះសង្ឃរ នៅក្នុងសង្គមសង្ឃមនាយកដែលបានប្រកបដោយ
មានការរើកចំនឹងដល់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងជាតិខ្លួន។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបាន
សម្រេច បន្ថែមលើការព្រះសង្ឃមនាយក។ ព្រះសង្ឃមនាយកអនុនេះ
នឹងបានទទួលគោរម្យនានា សម្រេចព្រះសង្ឃមនាយក។

គារចូលរួម

ការចូលរួមនៃ ព្រះសង្ឃមនាយក និងសម្រេចព្រះសង្ឃមនាយក ឬទាំងពីរ ឱ្យ
ជាត្រៃសង្ឃរធម្មតា ថ្មីកំពើ ការចូលរួមនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវបានប្រកបដោយ
ជាតិ លើកក្រុងក្រុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ៩០ ដាក់លើប្រជាមុំបន្ទិច
(នៅខាងក្រោមនេះ) សូមស្វាត់បន្ទិច និងបច្ចេកទេស ៣ ជំហាន
ហើយអនុយ និងការរៀបចំរៀបចំ ។

ចំពិនាល់នគរបៀបនូវការ

យើងត្រូវឈរបន្ទាន់កាយ ហេនក្រាល យកក្រពុម្ពមាមដែលមាន
តួ ដាក់លើច្រមុះ នៅក្រោមភ្នែក សិធនីស្តាបន្ទិច ទីបច្ចាស្រាយ
ហិរញ្ញវត្ថុ ឬណាមស្ថានភាពទីកន្លែង ។

ច. ចំណាត់សម្រេចក្នុងសម្រាប់

សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជាប្រព័ន្ធសង្ឃឹកដែលមានថានេះខ្លះសំបុត្រ
នៅក្នុងសង្គមសង្ឃឹក សម្រួចព្រះសង្ឃឹកជានេះ យុរាជទីបមានមួយ។

កាលពីឆ្នាំម្ភាហ្មោះ នៅសំក ព.ស.២៤០៩ គ.ស.១៩៥៨
ព្រះបាលសម្រួចព្រះពេទ្យក្រុមហ៊ុនសុវត្ថិភាព ព្រះអង្គ ឱ្យង បានពេញ
ការងារព្រះពេទ្យមុនិន និង ឡើង ហោយឡើងជាសម្រួចព្រះមហាក្សត្រ
សង្ឃឹកជាតា ។

លីខ្លាំចោះ បញ្ជីសំក ព.ស.២៤០៩ គ.ស.១៩៥៨
ព្រះបាលសម្រួចព្រះនៅក្នុង សិហនុ ព្រះប្រមុខរដ្ឋ និងប្រធាន
ព្រះរាជទាន ចូលរួមជានេះសម្រួចព្រះសង្ឃឹកជាក់ទិន្នន័យ នៃគណៈ
មហាផិកាយមួយឡើងឡើង ។

បើគិតកិរិយាល័យព្រះបាលព្រះពេទ្យក្រុមហ៊ុនសុវត្ថិភាព ព្រះអង្គ ឱ្យង
មកដល់ការងារសម្រួចព្រះមហាក្សត្រពិយាយ សិសុវត្ថិ មុនិន កុសុម
នានាកំណើន សិរីខ្សែខ្សោ ។

បើគិតពីរាជ្យសេច មាន ៩ រាជ្យសេច បើគិតពីរយៈពេល
មាន ១០៩ ឆ្នាំ ទីប្រាក់នៃការងារមេច្ចោះសង្គមជាមួយទៀត ។

សម្រាប់ការងារមេច្ចោះសង្គម មានភូនាទីត្រូវត្រាសង្គម តាមលំ
ដាប់លំដាយ គឺត្រូវមិនធ្វើឡាក់លើ រហូតដល់ឡាក់ក្រោម ។

សម្រាប់ការងារមេច្ចោះសង្គមនេះទៀត បើមានព្រះរាជក្រឹត្តកំណាំ
ត្រីមកវិតណារា ត្រូវអនុវត្តការមកវិតនោះ ។

ត្រូវបានចូលសិទ្ធិនៅក្នុងការងារមេច្ចោះសង្គម មានចុះចំណាំ :

១. ប្រើព្រះរាជសញ្ញា

២. ប្រើធ្វើត្រូវព្រះរាជសញ្ញា

៣. ប្រើទំនើតព្រះរាជសញ្ញា

៤. ប្រើសុវណ្ណការចូលព្រះរាជសញ្ញា

៥. ប្រើរាជព្រះសិរីព្រះរាជសញ្ញា ។

បណ្តាលព្រះរាជបុណ្យសិទ្ធិទាំង ៥ នានាបើនេះ បើព្រះរាជបុណ្យសិទ្ធិ
រាជមួយ នៅក្នុងព្រះរាជក្រឹត្ត មិនបានកែងកាំនៅទេ ព្រះសង្គមជាមួយ
អង្គនោះ មិនអាចប្រើព្រះរាជបុណ្យសិទ្ធិរាជមួយនោះបានទេ ។

បើព្រះសង្គមជាមួយនាក់ ត្រូវបានព្រះរាជក្រឹត្តកំណាំ ព្រះរាជ
បុណ្យសិទ្ធិរាជមួយទេ ព្រះសង្គមជាមួយនោះ នៅមានព្រះរាជម៉ោង:
ខ្លួនជានេះសម្រាប់ព្រះសង្គមទាយកមេន កំណើនអាចប្រើព្រះរាជបុណ្យសិទ្ធិ

គ្រោះថ្វាយបង្កែះសម្រួលទ្វាន់សម្រាប់

ការថ្វាយបង្កែះសម្រួលព្រះសង្ឃរាជ មានលក្ខណៈប្រហាក់
ប្រហែលភ្លាត និងការថ្វាយបង្កែះព្រះមហាការដែរ។ បើត្រូវការថ្វាយបង្កែះ
សម្រួលព្រះសង្ឃរាជ មានលក្ខណៈអនុគ្រោះប្រើប្រាស់ ពីព្រោះ សម្រួល
ព្រះសង្ឃរាជ ត្រូវមានតុខ្ពស់ទាំងត្រប់ស្រឡាហ៍ជាក់ ត្រូវចូល
ក្រាបបង្កែះគាល់ ធន់យចា តុខ្ពស់ស្រឡាហ៍ណា កំអាចចូល
ក្រាបបង្កែះគាល់ចនេះដែរ។ ម៉ោះហើយ ការក្រាបបង្កែះគាល់ :

- គ្មានក្រុមរហ័របង្កែះបង្កែះបង្កែះ វិធីយការពារ ធ្វើអោយ
មានរហ័របែបដែនកំកម្មួយចនេះ ។

- គ្មានអំណាចធ្វើអោយមានរហ័របែបកំកម្មួយចនេះ ។

ផ្ទាល់នេះ ក្រុមអ្នកចូលក្រាបថ្វាយបង្កែះគាល់ខ្លះ ធ្វើតាមការថ្វាយបង្កែះ
ព្រះរាជា ឬការថ្វាយបង្កែះសម្រួលព្រះសង្ឃរាជ និងមានការធ្វើ
ស្ថានខ្លះ។ ឯការថ្វាយបង្កែះសម្រួលព្រះសង្ឃរាជ មិនផ្តល់ជាការថ្វាយ
បង្កែះព្រះរាជាមើយ ។

សូមពិនិត្យតាមអាន អំពីការថ្វាយបង្កែះព្រះរាជា ហើយចនេះ
និងចានយល់ពីការថ្វាយបង្កែះព្រះរាជា ទីបយកចំនេះដីនេះ ១៨១

ថ្វាយបង្កែតមេដ្ឋានសង្ឃរាជនឹងប្រសើរ ទីបយកចំនេះដីដែល
ខ្លួនថ្វាយបង្កែតមេដ្ឋានសង្ឃរាជ នានត្រីមត្រូវណូប្រសើរណាស់ ។

៤. ចំពោះត្រាងារា

តើបុគ្គលិតចំណាត់ថ្នាក់នៅថ្ងៃ ត្រាងារា?

ព្រះរាជា ជាមនុស្សពិស់សម្បូរធប សំភាប់ជានិមិត្តរបជាតិ
ខ្លួន ជាកំនាធជាតិខ្លួន ជាកួអង្គសំភាប់សំរុះសំរុលជាតិខ្លួន ជាកួអង្គ
អញ្ញារក្រើក ត្រាងព្រះរាជហបុទ្ទិយល័យខេះខេះខាងណាមីយ ជាកួអង្គ
មនុស្សដែលមានចំនេះខ្លួន ជាកួអង្គ លើមនុស្សទាំងអស់ :

- បើកាមអិយធមីខ្លួន តាមបែបព្រះពុទ្ធសាសនាថា ព្រះរាជា
ជាកួអង្គព្រះពោធិ៍សក្តី ។

- បើកាមអិយធមីខ្លួន តាមបែបព្រះពុទ្ធសាសនាថា ព្រះរាជា
ជាកួអង្គទៅ ។

- បើកាមអិយធមីខ្លួន តាមប្រព័ណិកអក្សរសិល្បៈខ្លួនថា ជាកួអង្គ
ពិស់ស សំភាប់ធ្វើអោយមនុស្សទាំងអស់ មានសេចក្តីសហ្មាយ វិករយ
ពីព្រះ ព្រះរាជា នានប្រព្រឹត្តនិងការិធានិធីទាំង ៩០ ប្រការ ។

បើព្រះរាជា មានទសពិធានិធីដីចំពោះប្រជាក្រសួង មានសេចក្តី
ស្រលាក្យប្រជាក្រសួង ត្រាងនឹសមុខ ព្រះអង្គមានព្រះរាជហបុទ្ទិយ
ក្រាលសិក្សាបែបនេះ ទីប្រជាក្រសួងមានចិត្តគោរពស្រលាក្យ ចំពោះ

ព្រះអង្គក្រោះ បើប្រជាកស្សមានក្បាល់សនា បានជូបទីនៃព្រះអង្គ នៅក្នុងនាំគ្មានក្រោលគោរព ថ្វាយបង្កំដោយសេចក្តីផ្តល់ព្រម គោរព ដោយវិរករាយជាទីបំផុត ។

គារថ្វាយបង្កំព្រះរាជា

ការថ្វាយបង្កំព្រះរាជា ត្រូវមានលក្ខណៈខ្ពស់ពីការថ្វាយបង្កំអ្នក ដែល ពីព្រោះ បើតាមអវិយធិ៍ខ្ញុំ ការថ្វាយបង្កំព្រះរាជា យើងមិនត្រូវ ដើរក្នុងយោទេសលំនិត អង្គួយថ្វាយបង្កំកែម្មង់ទេ យើងត្រូវដើរហេតុក្រោម លើក ត្រូវបានបង្ហាញឡើង ៩០ ដាក់ត្រឹមប្រជុំចិត្តីម បាន ៥ ដំបាន (ព.៤) តាមទីផ្សារ (និតវិថ្មាយ) ត្រូវលើកដង្គង់ដើរក្នុំ^(៩) ៣ ដំបានវិវិ ៥ ដំបាន ទីប្រាបថ្វាយបង្កំប្រកប ដោយអង្គ ៥ ចំនួន ៣ ដង្គច ទីប អង្គួយលើកដង្គង់ផ្លូវអញ្ញាបី ដាក់ទៅត្រឹមប្រជុំចិត្តីម សិធនេស្សាតី១ សន្តុះ ទីបដើរក្នុំចិត្តយក្រាយ ៣ ដំបាន វិវិ ៥ ដំបាន (តាមទីក្សារសម) ទីប ដើរហេតុក្រោមផ្លូវអញ្ញាបី ដាក់ត្រូវប្រជុំចិត្តីម ដើរដើរចិត្តយក្រាយ ៥ វិវិ ៧ ដំបាន ទីបគេហានបែរមុខចេញបន្ទិចម្បង ។

^៩. ដើរទា គិតអង្គួយដើរទីនេះ មួយចាត់សម្រាតា ។

a. នាក់ (អ្នកបុស) ដើរទៅក្រព្យះខេត្តរាយ ។

b. ដើរក្នុំ គិតដើរទីនេះក្រោលដង្គង់ បន្ទិចខ្លួនទៅព្រះរាជា ។

ការដើរត្រូវក្នុង ដើរអាមេរិកសាស្ត្រ គេមិនបែរឡើងភាម អោយ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

*. ចថ្នាំ

ការច៉ាយបង្កែំ តាមបែបខាងលើនេះ បើតាមការសង្គតាយើង
ថា បុគ្គលដែលគេត្រូវច៉ាយបង្កែំ បើចាត់តាមច្បាក់ មាន ៦ ពុក :

១. ចាសត្រីទ្វាចាយ

២. មាតាបិតា វិត្រោះសម្ងាត់អុទ្ទ

៣. ព្រះសង្គ

៤. ព្រះសង្គនាយក វិសមេចព្រះសង្គនាយក

៥. ព្រះសង្គរាជ វិសមេចព្រះសង្គរាជ

៦. ព្រះរាជ វិត្រោះមហាក្សត្រ ។

ឯការច៉ាយបង្កែំ ចំពោះបុគ្គលទាំង ៦ ពុកនេះទេរក សុទ្ធតែ
មានលក្ខណៈធំប៉ុកពិត្យ ធ្វើអោយពិធាកយល់ ពិធាកចាំ ពិធាក
ធ្វើតាមណាស់ ។

ខ្លួនឯមបង្កែំ បុគ្គលដែលត្រូវច៉ាយបង្កែំ ត្រូវចាត់តាមគុណភាពមឺន
ពិបុគ្គល ៦ ពុក មកនៅត្រីមបុគ្គល ៤ ពុកវិញ ។ ឯករបៀបច៉ាយបង្កែំ
វិញ មកនៅត្រីម ៤ បែបដែរ ។

ឯការច៉ាយបង្កែំ ចំពោះបុគ្គល ៦ ពុកត្រូវ ចំពោះបុគ្គល ៤ ពុកត្រូវ
មានលក្ខណៈធំប៉ុកច្បាក់ ១ បែប, ប៉ុកច្បាក់ត្រូវ ក្រាបច៉ាយបង្កែំប្រកប

ដោយអង្គ ៥ នាន ៣ ដងហើយ ត្រូវអង្គយលុកជិត្តង់ នៅព្រៃល
លើកក្រពុំអញ្ញលី ដាក់នៅកន្លែងណាមួយបុននោះ ។

នការចូរយបង្គំ ត្រូវយកក្រពុំម្រាមដែនាំ ៩០ ដាក់លើផ្ទៃ
រប នៅព្រៃល ដាក់លើក្រពុំម្រាមដែនាំ ៩០ នៅយបាន ៣
ដង។

ការចូរយបង្គំបាន ៣ ដងហើយ ត្រូវអង្គយលុកជិត្តង់នៅ
ក្រពុំយកក្រពុំម្រាមដែន មកដាក់ត្រីម :

១. ចាស់ត្រីឡាចាយ ដាក់ត្រីមប្រអប់មាត់
២. ព្រះសង្ឃ. ព្រះសង្ឃនាយក. សម្រួចព្រះសង្ឃ
នាយក ដាក់លើច្រម៖
៣. ព្រះសង្ឃរាជ វិព្រះរាជ ដាក់ត្រីប្រជុំទីឱម
៤. ព្រះមាតាបិកា វិព្រះសម្រាលម្បុទ្ទ ដាក់ខាងលើប្រជុំ
ទីឱមបន្ទិច បាននៅថ្ងៃ ឬងក្រពុំម្រាមដែន ត្រូវ
ដាក់លើនឹងសក់ ពីព្រោះ ព្រះមាតាបិកា វិព្រះ
សម្រាលម្បុទ្ទ មានគុណធីខ្ពស់ជាងបុគ្គលុនទេៗ

ការបង្រៀនរបៀបចូរយបង្គំបែបនេះ តើមានយោងលើនៅ
សារណានេះ ?

ខ្ញុំក្នានេងកសារនេះ ពេញ

ចានក្រោន ិវត្ថុសម្រេច

សូមប្រកាសពីច្បាបត្តិនគរការរៀល ិវត្ថុសម្រេចបញ្ជីច
នៅថ្ងៃឆ្នាំធ្នូក ៩.ស.២៤៩២ គ.ស.១៩៩៨ ខ្លួនមាយ ២១ ឆ្នាំ
ខ្លួនមាយ ៣០ មិថុនាបិតាមឱ្យ បានអនុញ្ញាតហោយខ្លួន
ទៅបុស នៅវិភាគិមួល យុទ្ធសាស្ត្រ ស្រុកពាណិក (បច្ចុប្បន្ន ស្រុកត្រូវ
ដែង) ខែត្រូវត្រូវដែង ខ្លួន ៩ ឆ្នាំ ។

លើសល់ឆ្នាំឆ្នាំ ខ្លួនចេញពីវិភាគិមួល នៅរៀននៅវិភាគិត្រូវឯង
យុទ្ធសាស្ត្រ ស្រុកពាណិក លើសល់ឆ្នាំខាល ៩.ស.២៤៩៤ គ.ស.១៩៩០
ខ្លួនក្រោរសនាលូ បាននៅរៀននៅវិភាគិត្រូវឯង ក្រោម (រកនោះ
ការកម្ម) យុទ្ធសាស្ត្រ ស្រុកសុធនកណ្តាល ខែត្រូវត្រូវដែង ជារត្តិ
ដែលបុទ្ទបិស់ទម្រង់សម្រាប់ខ្លួន បានឧបត្ថម្ភចង្វាន់បិណ្ឌបាកដល់ព្រះ
សង្គម ដែលមានចំនួនពី ៥០ អដ្ឋ ទៅ ៩០០ អដ្ឋ តែមានខ្លះ ។

ឯកសារសាស្ត្រចាប់ពី ព្រះត្រូវទៅអធិការរត្តិ និងគណៈ
កម្មការរត្តិ បាននិមន្តព្រះត្រូវសាស្ត្រចាប់ពី ដែលមានវិធានខ្ពស់ (សព្វា-
បត្រខ្ពស់ មានវិការថ្មីថ្មី គួរជាធិគារពាករខ្ពស់) ។

ខ្លួននៅនៅវិភាគិត្រូវឯង ចាប់ពីថ្ងៃអាជីវកម្ម ៥ ពីពី
ខែត្រូវ ឆ្នាំខាល រហូតដល់ថ្ងៃសុក្រ ១ កេច ខែមុនាំមាស អស់
រយៈពេល ១២៦ ថ្ងៃ ព្រះត្រូវទៅអធិការ កំនែ អូរ មិនដែលចាត់របាំ

នៅបុណ្យនៅផ្ទះខាសក ឧបាសិកា ណាមួយឡើយ។ មិនមែនកៅរបខ្ពុទេ កិត្តុនៅនៅចិនខំងអស់ មិនមានលោកត្រូចថាថាដីនៅបុណ្យនៅផ្ទះខាសកដើម្បីរក្សាលើយ។

កិត្តុចិនខំងអស់អ្នក ធន់ពេនាំក្នាប្រលៀចា ព្រះគ្រូថាថាដីនៅពេញចិត្តនឹងកិត្តុអ្នកចិនដីនៅ?

សុខតាមជាន់ មានតីមានមួលខេត្តឱ្យ?

លុះអល់ថ្ងៃ ១ កេច ខែមិថុនាសាធធ ជាថ្ងៃថ្ងៃលព្រះវស្សារ នៅពេលថ្ងៃលព្រះវស្សារច ពានប្រាប់កិត្តុ សាមណោរ ទាំងអស់ ហោយនៅប្រជុំនៅលិខោត្រូវត្រូវគ្រប់អ្នកទាំងអស់។

កិត្តុ សាមណោរ ទាំងអស់ ទាំងចាស់ទាំងចិន ឡើងនៅអ្នកយក្រោប្រាប់ត្រូវត្រូវយាន ព្រះគ្រូថាថាដីនៅបុណ្យនៅផ្ទះខាសក ឧបាសិកា និង អ្នក ពានមានព្រះពុទ្ធឌីការណ៍កិត្តុ សាមណោរចា យើងត្រូវគោរពប្រកិបត្តិកាមព្រះវិនិយោគ ហោយពានត្រីមត្រីមត្រីរល្អប្រសិរីជន យើងត្រូវគោរពតាមសិលជម៉ែរបស់សង្គមនុស្ស ដែលតែយល់ចាម្លប្រសិរីជន។

នៅពេលនិយាយណ៍ការណ៍ថ្ងៃប់ ព្រះគ្រូថាថាដីនៅបុណ្យនៅពីរបៀប :

ក. នៅកៅងនៅលិខោផ្ទះខាសក ឧបាសិកា

ខ. សូត្រជម្លៀក នៅប្រជុំត្រូវត្រូវ។

គ. ពីអប្បរ័ម្ពតាំងវេលិច្ឆិះឆ្នៃទូទាត់ទុក្ខ ឧបាសន៍ការ

ខ. អប្បរ័ម្ពចាត់តិច្ចុំរោយទេវចុំធម្មោ

ព្រះត្រួចធានាធិការ បានចាត់កិច្ចុជាថែរ៖ អោយទិម្យទេវដើរ
នាំសង្គមសង្គ ដែលមានការរំយញ្ញាត មានការស្វាត់ជំនាញ ក្នុងការ
ទិម្យទេវទៅអង្គុយនៅលើផ្ទះឧបាសក ឧបាសិកា និងការទិញយាយ
ស្តី ទិបចាត់អោយទេវដើរនាំព្រះសង្គ ពីព្រោះ៖

ការទិម្យទេវពីរដ្ឋ ព្រះមហាថែរព្រះទិម្យមុខ អនុបែរ
ព្រះទិម្យតាមព្រាយ តាមលំដាប់លំដោយ អោយហ្មរហ៊ា អោយ
ត្រង់ជូរ ឯុទ្ធដាសត្ត់ខ្លួនហើយ ។

ការទិម្យទេវដល់ផ្ទះ កិច្ចុជាមហាថែរ ព្រះទិម្យទេវមុនៗ។
លុះមហាថែរ ទីនឹងដល់លើអាសន់ កិច្ចុជាមហាថែរ មិនទាន់តាន់
លើអាសន់ខ្លួនទេ ព្រះរុយរាជ់ចាំអនុបែរ ទីនឹងដល់លើអាសន់ទាំង
អស់ហើយ ទិបណ្ឌរភ្លាបចិន ឬរអោយសណ្ឌាសត្តាលូម ទិប
អង្គុយលុកជង្គង់សិត្តា ធភាក់កូទៅអង្គុយអោយសិត្តា ធភាក់ក្រាលជង្គង់
មិនទេវអោយយើងត្រង់ជូរត្តា ។

បើស្តីកស្រពណ៌ដើង ព្រះបង្កើបកូទៅ បច្ចុបណ្ឌីនយោង វិស្វំ
ទិបអង្គុយផ្លូចធ្វុតានិញ្ញា បើអ្នកមិនបានពិនិត្យ មិនអាចដើងថា
ព្រះសង្គអង្គទោះ ឯុវជីនយើរ ។

- ការទិញយាយស្តី កិត្តិជាមហាថ្រេ ទន្លេការទិញយាយស្តីទាំងអស់ ព្រៃរលេងកែវបានសក វិខាសិកា សូរចំឡួនកែម្បង ទីបានសិទ្ធិទិញយាយស្តីបាន ។

២. អច្ចំបច្ចុះតិ៍លើផ្ទះ

បើពេលរៀលាមលំហ៊ិយ មហាថ្រេចទៅពីនឹងការទិញយាយសក ឧបាសិកា កិត្តិជាមនុប៊ែរ ត្រូវគ្រោកណយរប់រមុខចេញត្រង់ដូរគ្នា ទីបម្រាណចំនួន ៣ សូមទិម្បង កិត្តិជាមនុប៊ែរគឺជាបុន្ណោះអាសន់ ត្រូវទិម្បងចុះមុនគេ។ បើចុះមល់ដី ឈររដ្ឋចំមហាថ្រេ។ មហាថ្រេចុះមល់ដី ទីបនិម្ពល ទេវាករដ្ឋូវ អនុចំនួនទាំងអស់ ត្រូវទិម្បងតាមក្រោយ ហោយត្រង់ដូរគ្នា រហូតដល់រក្សាផិត្ត ។

បន្ទាប់មក ព្រះត្រូវចោអធិការ បានហោកិត្តិ ដែលបាននៅក្នុងរំភ្លើងតាមយុរដ្ឋាំ ដែលមានការចាត់ជំនាញប៉ូលិយ ហោយមកដើរដីមុនគេ ដើម្បីរលិកទីនិងវិញ្ញន់ ដើម្បីបង្ហាញកិត្តិជាបុន្យ ហោយដើរតាមធំ ។

លូវេដល់អស់កិត្តិ ដែលមានការចេះស្សាក់ជំនាញប៉ូលិយ ទីបហោកិត្តិចំនួលបី ហោយមកដើរតាមរហូតដែលគេដើរដីមុនគេ ត្រូវបានបាយមិនហោយយកដោចតែកន្លែល ។

កិច្ចចំនួលដីមួយចំនួនដែលបាបអង្គយត្រវិស័ល ពីប្រាជេទមិនដែលបានធ្វើលូហាត់បែបនេះសោរ លុបង្ហាត់បាន ១ យប់ទី ២ យប់ ទិន្នន័យអង្គយមិនអូល ទិន្នន័យអង្គយដីនឹងបានមួយចំនួនឡើង នៅក្នុងអង្គយដី នៅក្នុងអង្គយដីនឹងមិនរួច កិច្ចដែលអង្គយនៅអូល ដីដីនឹងមិនទាន់បាន ត្រូវបង្ហាត់បន្ទុ ឡើងឡើង រហូតដល់មានការចេះស្សាត់ នៅពេលបង្ហាត់មិនទាន់បាន ព្រះត្រូវថាអធិការ មិនត្រូវមានការងារ នៅក្នុងបានមួយឡើយ ។

កិច្ចណាមួយ ដែលរៀនមិនទាន់បានចេះស្សាត់ មិនអនុញ្ញាត ងារ នៅក្នុងបានមួយដី ត្រូវងារ កិច្ចណាមួយដែលចេះស្សាត់ ជួយបង្ហាត់កិច្ច ណាមួយនៅ ងារបានចេះស្សាត់ ។

បើកិច្ចជាមហាធេរ បានបង្រៀនកិច្ចណាមួយនៅ ងារបានចេះស្សាត់ជំនាញហើយ ឡើងមកទូលប្រែចេះត្រូវថាអធិការ ព្រះត្រូវ អធិការ បានហេកិច្ចណាមួយនៅ ងារ នៅក្នុងបានមួយដី បើ ព្រះអង្គយល់ចា បានត្រឹមត្រូវហើយ ទិន្នន័យអធិការ មាន ចាត់ងារកិច្ចនៅ ឡើងផ្លូវខាងក្រោម ឧបាសារ ។

កិច្ចដែលបានចេះហើយ តែនៅពេលខ្លះបានភ្លើចស្សារតីមួន អង្គយមិនត្រូវ វិស័យដីនឹងមិនរួចកាមក្យទេ និមួលមកដល់ត្រូវឲ្យ មិន ងារ នៅក្នុងបានមួយដី ព្រះអង្គយនៅឡើងនៅលើហេកត្រូវយោបាយ

ព្រឹកហិរ ព្រឹកទេរ, ព្រះអង្គភាពមិលរហូតដល់មានការស្តាត់ជំនាញ
ទីបន្ទាយណយប់ ។

សម្រេចខ្លួនឯងគ្មាន

ការអង្គយរបៀបនេះ កាលខ្ញុំនៅពីក្រោង ខ្ញុំធ្វាប់ព្រឹកភាក្ស់
មហាត លោកមហាត នានហប្រើនខ្ញុំ អាយអង្គយអាយបានត្រីមត្រា
តាមប្រព័ណិខ្ញុំ ខ្លាចលោកមេបាតិនិយយកស្រាត ជាតិសែស
លោកមហាត្រូវបង្រើនក្សែងប្រុសជាសាមិខ្ញុំ អាយបានចេះអង្គយ
បានស្តាត់ជំនាញ ដើម្បីយកភ្លែងប្រុសទៅគាល់លោកមេបាត បើក្សែង
ប្រុសអង្គយមិនបានត្រីមត្រា តាមក្សែងប្រព័ណិខ្ញុំនេះ លោកមេបាត
ពិនិយលោកមហាត ជាស្រាត, ជាន់.... ។

៣. ធម្មីបស្ថុត្រួចចំ

ព្រះអង្គភាពនៅដើមអាសន់ មានក្តុនទីជាអ្នកចាប់ផ្តើម របៀប
ចាប់ផ្តើម បើចាប់កន្លែងបាន ត្រូវស្អែកដីជាកាសាថាដី, បើចាប់ ១
បាន ត្រូវស្អែកដីថ្មី ។

កិច្ចជាអនុចំរ ដែលគឺជាបន្ទូបន្ទាប់ មានក្តុនទីជាអ្នកទទួល
ផ្តើម ឯការទទួលផ្តើមនេះ មិនមែនទទួលពេក ៩ អង្គ វិ ២ អង្គទេ.
បើកិច្ចអ្នកទទួលផ្តើមម៉ោង ៩០ អង្គ វិ ២០ អង្គ ត្រូវទទួលផ្តើមអាយ
ជំនាញត្រាគេម្បង ។

ការទទួលជម្រើន៖ ត្រូវមានការបង្ហាគ់អោយមានការស្ថាក់
ជំនាញណាស់ គិបង្ហាគ់ហើយ បង្ហាគ់ឡើត បង្ហាគ់រហូតដល់មានការ
ស្ថាក់ជំនាញណាស់ ទីបច្ចុប្បន្នការភ្លាំងភ្លាត់ ។

៣. នាមខិត្តនិភូណ៍យោងជំនាញ

ឧបាសក ឧបាសិកា ពានឡើងទិន្នន័យ ត្រូវបានដាក់ឡើងទិន្នន័យ ឬ
ដល់ម៉ោងកំនត់ ទីបច្ចុប្បន្នការភ្លាំងភ្លាត់ នៅក្នុងកំនត់ខ្លះ មានបច្ចុប្បន្នការ
ណាយក្រឹម នៅក្នុងកំនត់ខ្លះ នៅក្នុងកំនត់ខ្លះ មានបច្ចុប្បន្នការភ្លាំងភ្លាត់ ។

កិច្ចុដែលត្រូវមានលក្ខណៈទិន្នន័យ ត្រូវរៀបចំខ្លួនទិន្នន័យរូស
កន្លែង កំនត់ខ្លះ កំនត់ខ្លះ ត្រូវបានដាក់ឡើងទិន្នន័យ ត្រូវ
ប្រញាប់ប្រញាប់ នាយកធម្មក្រុងក្រុងក្រុងក្រុង ដើរជំនាញ បើកិច្ចុយុទ្ធបារ
ពិតជាផ្លូវការត្រូវមានបច្ចុប្បន្នការភ្លាំងភ្លាត់ ។

បើតាមសង្គត មិនមែនបច្ចុប្បន្នការភ្លាំងភ្លាត់ មិន
មែនជាលក្ខណៈផ្លាស់ផ្លាឃ់បន្ថែម គិតជាការបង្ហាគ់ធ្វើអោយមានការហំស
រហូត អោយមានការហំសរហូត ធ្វើអោយការវិភាគរហូត ធ្វើអោយការហំស
ហើយមានការស្ថាក់ជំនាញជំនាញ ។

២៨

ខិបដើរគ្រឿចយករាយ ៥ ដំបាន ខិបក្រាកណ្ឌ លើកដែលបាយ
ផ្តុំអញ្ចប់ នៃ ដំបានទី៣ ហើយបែរមុខចេញបន្ទិចមួង។ ខិបមាន
លោកស្រាវជ្រាវ ឬ មានការគោរពត្រាំរាជការ។

*. ចរណៈគំរូ

បើដើរអេឡិករាល ៥ ដំបាន ត្រូវដើរគ្រឿ ៣ ដំបាន។ នៅ
ពេលចេញក្រាយឯង ត្រូវដើរគ្រឿចយករាយ ៣ ដំបាន, ខិបក្រាក
ណ្ឌ ដើរគ្រឿចយករាយ ៥ ដំបានទី៣ ហើយបែរមុខចេញបន្ទិចមួង។

២. គាន់សេដ្ឋកិច្ចុំនៅខ្ពស់

តាមការសង្គតជ្រាប់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមនិយាយពីប្រវត្តិរបជ្រាប់ខ្ពស់
បន្ទិច ដើម្បីបញ្ជាក់ការសង្គត។

លូសលំដ្ឋានខាងក្រោម ត.ស.១៩៤០ ខំពីនាមកនោះរៀននឹងវត្ថុសាក
វន្ធដែលជាតុ ក្នុងក្នុងពេញ។ ឯវត្ថុសាកវន្ធដែលជានេះ មាននៅចំនួន
ដោយលោកអ្នករៀនដី អ្នកបុរាណជាន់។

ឯក្រារនេះរាយការណ៍រាយការណ៍ នៅសម្រាប់រៀន ប្រើប្រាស់មន្ទុយកលោកតារ
បុរាណ។ អោយទេស្សក្រុងម៉ោង ការណាយក្ស នៅក្នុងឯក្រារនេះរាយការណ៍រាយការណ៍។
នៅពេលខែ ក្រោះសង្ឃឹមថាសមានជំនួយ វិមានរំលែក លោកបានចាត់ខ្លួន
អោយទេស្សក្រុងម៉ោង ការណាយក្ស ជំនួយលោក នៅលើត្រាសារទេរាយ
វិនិច្ឆ័យ។

នៅឡាស្តាំណាមួយនៅ៖ មានព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រះអង្គមាន
អាណាពខ្លួន លោកបានចាក់អោយខ្លួនសូត្រមន្ទី នៅលើព្រៃសាខ
ទៅវិនិច្ឆ័យដំឡើសហើរ។ នៅពេលនោះហើយ ដែលខ្លួនយើង
នាមីន មុខម្រឿន សេនាបតី ចូលក្រាបច្ចាយបង្កែតាល់ព្រះរាជា។ ការ
ក្រាបច្ចាយបង្កែតាល់នោះ មានលក្ខណៈជូនខ្លួនរៀនមែន។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពីរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាន
ព្រះរាជសម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មានព្រះរាជចិត្ត គួរអោយខ្លាចណាស់ មិនអូចជាប្រះ
ព្រះពាណិជ្ជកម្ម សិហនុរៀន នៅពីព្រះព្រះអង្គ មានព្រះ
រាជចិត្តគួរអោយស្រួលបាន ពីព្រះព្រះអង្គ មានព្រះរាជ
ការយិការទំនើន មានព្រះរាជរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បី គួរជាផី
ស្រួលបាន គួរអោយជាផីគោរពណាស់។

នៅពេលមាន នាមីន មុខម្រឿន សេនាបតី ចូលក្រាបបង្កែតាល់
មួង។ ព្រះអង្គគឺប្រចាំប៊ែនិព្រះសុវណ្ណកោដ្ឋ ព្រះអង្គតែងលើក
ព្រះហស្សន៍គួរ ព្រះរាជទានសូក្រាមុការណានំយ ដល់នាមីន
មុខម្រឿន សេនាបតីវិញ។

នៅពេលខ្លះ ព្រះអង្គមានព្រះរាជចិត្តប្រចាំយ វាកើសប្រាយិក
រាយខ្លួន ព្រះអង្គបានយកព្រះហស្ស ទៅស្វាប់ដែរ អង្គលស្វា នាមីន
មុខម្រឿន សេនាបតី សំដែងសេចក្តីសប្រាយិករាយចំពោះក្នុងថា
វិញ។

ការធ្វើព្រះកាយវិការទៅត្រឡប់ មានព្រះមជ្ឈាមវាទេបនេះ ដោយឥតបណ្តាកំហែយដើរថា ព្រះករុណា ព្រះចានសម្បូចព្រះ នៅភ្នំពេញ សិហនុវិសាល ព្រះអង្គមានព្រះពាណិជ្ជកម្ម បានរកឃើញការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធរបស់ព្រះអង្គខ្លួនដាស ។

ឧទាហរណ៍ នៅចុងនៃសវត្ថិភាព នៅសកវិត្យិភាព ២០ នេះ ព្រះអង្គចានបង្កើតសាកលវិទ្យាល័យ (មហាវិទ្យាល័យ) ព្រះសិហនុរាជសំបាប់ហោយព្រះសង្គម ជាក្នុងប្រជាកម្ម អ្នកត្រីក្របស់ព្រះអង្គចានរៀនបន្ថែមវិជ្ជាតា ដូចជាក្នុង នាមុន ឬ មុខមត្តិ សេនាបតី វិអ្នកមានត្រូវសូមត្រួតពីការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធ នៅថ្ងៃដែលបានបង្កើតឡើង ។

គុណធិ៍សំណូលប្រព័ន្ធនេះ ធ្វើឡាយក្នុងថ្ងៃប្រជាកម្មអ្នកត្រីក្របស់ព្រះអង្គ មិនអាចបំពេញព្រះរាជអាចបានបានបាន របស់ព្រះអង្គអស់មួយជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។

ឯព្រះករុណា ព្រះចានសម្បូច ព្រះបរមនាថៃ នៅភ្នំពេញ សិហមុនិកជាផ្រះពាណិជ្ជកម្មបានបង្កើតសម្បូចព្រះមហាវិរក្សាប្រជាមុន សិហនុ កំព្រះករុណា ត្រូវដាក់សម្រេចព្រះពាណិជ្ជកម្ម ដូចជាប្រជាមហាវិរក្សាប្រជាប្រជាមុន សិហនុ ជាប្រជានរាជបិតាដែរ ។

ឈើនក្នុងពិចារណា

យើងជាប្រជាក្រសួង នាមីន មុខមត្តិ សេនាបតី រួមជាមួយ
ក្រុមរបៀបត្រោះបរមាណដកំង យើងទុកការថ្វាយបង្កំព្រោះវាដា អោយ
ថ្វាយបង្កំបែបណាកំពាន វិរោះបច្ចំពើអោយមានរបៀប បែបដែនកំ
មួយ ពានដែរ វិទេ ?

សំឡូលភាពចូលចូល

អរឃុំមិនធ្លើ ចំពោះការថ្វាយបង្កំព្រោះវាដែន់ យើងមិន
ធ្លើរបៀបនៅទៅលើ វិអោយថ្វាយបង្កំបែបណាកំពាននោះទេ គូររោះប
ធ្វើអោយមានបែបដែនកំមួយឡើងវិញ គូរខ្សោសប្រទេសជិតខាង ជាប្រទេសដែលមានកំណើកក្រោយប្រទេសកម្ពុជាយើង រាប់ពាន់ឆ្នាំ ។

សូមអរត្រោះវាតុណា

សូមអរគុណា

នី សុទិ៍

អតិតសារ្យាថាយ មង្សោមសិក្សា
រក្សាសិទ្ធិ

លេខ្លួនសេវាដែលមានចំណាំបានលិតឡើ និងលេខាធុងក្រោម

ល.រ	ចំណាត់ថ្នូរ	តម្លៃបានបញ្ជី	លេខISBN
១	អាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្មែរ ភាគ ១	៩៥៥៥	៩៣១៦១២៨
២	អាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្មែរ ភាគ ២	៩៥៥៥	៩៣១៦១៣៨
៣	អគិតប្រពិទិនចន្ទូគតិ ១១១ ឆ្នាំ	៩៥៥៦	៩៣១៦៣៣៣
៤	សករដៃ ៧	៩៥៥៦	៩៣១៦០០៥
៥	ពិធីធ្វើបុលរបស់ស្ត្រីខ្មែរ	៩៥៥៥	៩៣១៦៣៧១
៦	ការប្រើប្រាស់សករដៃនៅស្រុកខ្មែរ	៩៥៥៥	
៧	កិច្ចិនធតិមោកុអក្សរខ្លាតំង់ មកជាការសារខ្មែរ	២០០២	
៨	កិច្ចិនធតិមោកុប្រជាប់ខ្មែរ	២០០២	
៩	កំនាយកសកម្មសារិក	២០០២	
១០	វិបីជិន អិយជិនខ្មែរ	២០០២	៩៣១៦០១២
១១	ព្រះរាជប្រាជែណីព្រះមហាក្សត្រ និងព្រះសង្គមជាតិ	២០០៣	
១២	ពិធីធ្វើបុលរបស់ស្ត្រីខ្មែរ	២០០៤	៩៣១៦៣៥១
១៣	បុលរបស់ស្ត្រីខ្មែរចំពូល ១	២០០៤	៩៣១៦៣៤០
១៤	ប្រវត្តិព្រះពុទ្ធឌែល ៤ ព្រះអង្គ	២០០៤	៩៣១៦២៣៤
១៥	អគិតប្រពិទិនចន្ទូគតិ សុរិយគតិ ភាគ ១	២០០៤	៩៣១៦១៤២
១៦	អគិតប្រពិទិនចន្ទូគតិ សុរិយគតិ ភាគ ២	២០០៤	៩៣១៦១៥៩
១៧	អគិតប្រពិទិនចន្ទូគតិ សុរិយគតិ ភាគ ៣	២០០៤	៩៣១៦១៦៦
១៨	ពិធីបុលរបស់ស្ត្រីខ្មែរ	២០០៤	៩៣១៦២៨៥
១៩	ន.ជីនុស ល. ន.ជីនុស ឡូ	២០០៤	៩៣១៦២៨៥៦
២០	ពិធីចាប់ផ្តើមស្ថាប់នេសមហាផាតក់	២០០៤	៩៣១៦១០៤
២១	ប្រវត្តិព្រះសង្គមខ្មែរ	២០០៤	៩៣១៦២០១
២២	ព្រះរាជប៊ីប្រវត្តិព្រះមហាសង្គមជាតិ និល ឡូវ៉ែន	២០០៤	៩៣១៦៣៩៩

២៣	ក្រុមទំនាក់ការព្រះជ័យចេស្តា	២០០៥	៦៣១៩៨៥៥
២៤	នីយករណីបានី ចំពោះបច្ចុប្បន្ន ១៤ សំរាប់ ចុះសំគាល់ពួកធាតុ ៨	២០០៥	៦៣១៩៩៣២៦
២៥	មតិកព្រះពួកសាសនា	២០០៥	៦៣១៩៩០៥៥
២៦	ក្រុមអោយលេខាពូនក្នុងសង្គមខ្មែរ	២០០៥	៦៣១៩៩១៣
២៧	ពិធីបោត្រលិខិន	២០០៦	៦៣១៩៩០៣៦
២៨	ឈ្មោះប្រាជ្ញាមនុស្ស	២០០៦	៦៣១៩៩០៤៣
២៩	អ្នករៀបចំកែវស្តូលអក្សរខ្មែរមុនពេល	២០០៦	៦៣១៩៩០៥០
៣០	ក្រុមសារព្រះមហាក្សត្រនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មជាជាតិ	២០០៦	
៣១	ប្រព័ន្ធផីអាពាហើពិពាហើខ្មែរកំពុងមានវិបត្យាសាស្ត្រ	២០០៧	៦៣១៩៩១៤០
៣២	អិរិយចមិខ្មែរទាក់ទងនឹងអក្សរសិល្បៈ	២០០៧	៦៣១៩៩០៦៧
៣៣	ខ្មែរបង្កើតសកវារ៉ា ៣ តែខ្មែរប្រើសកវារ៉ា ៥	២០០៧	៦៣១៩៩១៤៥
៣៤	ប្រវត្តិឈ្មោះក្នុងក្នុងប្រុងប្រយោះ ស្រួលខេត្តកំពង់ចាម ភាគទី១	២០០៧	៦៣១៩៩១៤៧
៣៥	ប្រព័ន្ធផីជាតិខ្មែរ	២០០៨	៦៣១៩៩០៥៨
៣៦	អក្សរសំណាប់	២០០៨	៦៣១៩៩០៥១
៣៧	ដំឡើនប្រវត្តិឈ្មោះក្នុងប្រព័ន្ធផីជាតិខ្មែរ	២០០៨	៦៣១៩៩១៤៩
៣៨	អាពាហើពិពាហើប្រើប្រាយបានី ភាគទី១	២០០៨	៦៣១៩៩១៤៩
៣៩	អាពាហើពិពាហើប្រើប្រាយបានី ភាគទី២	២០០៨	៦៣១៩៩១៤០
៤០	បុណ្យជារពិស្សារ តាមប្រព័ន្ធផីព្រះពួកសាសនា	២០០៨	៦៣១៩៩០៧៤
៤១	ប្រវត្តិវត្ថុសិរិមិនុល និងត្រកូលខ្ពស់	២០០៨	
៤២	ឯកសារសាធារណ៍ជាប់រោះ ភាគទី១	២០០៩	៦៣១៩៩១៩១
៤៣	វិភាគសំនោះ និងអំពាន តាមក្រុមវេចនាទុក្រមខ្មែរ	២០១០	៦៣១៩៩២២
៤៤	អាពាហើពិពាហើប៊ែន្ទុម សិរិបិជិជិកាត់ខាងក្រោម	២០១០	៦៣១៩៩២០

ការផ្តាយសៀវភៅនៃការបង្ហើតទេរីនៃដោយ
មូលនិធីខ្លួនសម្រាប់ការសិក្សា និង ករណីខ្លួន
ដើម្បីបង្កើតប្រយោជន៍ជាសាធារណៈ ដោយមិនគិតក្បួន

សៀវភៅ eBook ដោយ អ៊ុក គុនលី
ខែសកា ឆ្នាំ២០១៧
បើលោក លោកស្រី ចង់បានសៀវភៅ បុរាណបន្ទាន់ឡើត
សូមទិញ បុង្ករិអ្នកនិពន្ធ
បុរាណតារដោយធ្វាល់ដើម្បីគោរព “ក្រសួងសិក្សា” របស់អ្នកនិពន្ធតែង
យើងខ្ញុំ ពីមានការប្រព័ន្ធយាតក់ទេ ដោយប្រកែទណាមួយជាមួយ
អ្នកនិពន្ធ បុរាណតារទេ។

សូមអរគុណា

ខ្លួន យុទសំន៓

ប្រធានមូលនិធីខ្លួនសម្រាប់ការសិក្សា និង ករណីខ្លួន

បណ្តុះបណ្តាល សិរី

នានាពិធានា ទេរេងវិ សិក្សាចំ សមាជិយាតិ

ប្រចា ខ្មែររឿង សូមសាទាននូវសិក្សាបទ ពីចេតនាដាបេតុ ដោរចាកកិយា
គើសត្វាយជីវិតឱ្យបាក់ចុះកម្ម ពីសម្រាប់ស្ត្រ ។

នានាពិធានា ទេរេងវិ សិក្សាចំ សមាជិយាតិ

ប្រចា ខ្មែររឿង សូមសាទាននូវសិក្សាបទ ពីចេតនាដាបេតុ ដោរចាកកិយា
ការឃើញកម្មវិត្តដើម្បីបានឱ្យជាយករាយ ប្រជាយវាទ ។

នានាពិធានា ទេរេងវិ សិក្សាចំ សមាជិយាតិ

ប្រចា ខ្មែររឿង សូមសាទាននូវសិក្សាបទ ពីចេតនាដាបេតុ ដោរចាកកិយា
ប្រពិភីផ្តល់ការងារទាំងម្នាយ ។

នានាពិធានា ទេរេងវិ សិក្សាចំ សមាជិយាតិ

ប្រចា ខ្មែររឿង សូមសាទាននូវសិក្សាបទ ពីចេតនាដាបេតុ ដោរចាក
ពោលនូវពាក្យកុហក ។

សុវត្ថធម៌សិក្សាចំ នានាពិធានា ទេរេងវិ សិក្សាចំ សមាជិយាតិ

ប្រចា ខ្មែររឿង សូមសាទាននូវសិក្សាបទ ពីចេតនាដាបេតុ ជាផីតាំងនៃ
សេចក្តីប្រមាណ ពីសេពនូវគ្រឹះប្រឹះប្រុះ ពីសុវត្ថធម៌ ិងម៉ោយ ។

ភាគពួក ថែលហាត

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ ៩៧, ផ្លូវ ៩២, សង្កាត់ដំរីដំបូង, រាជធានីភ្នំពេញ

ទីក្រុង (ភាគីប៉ុងក្រុងអនុប្រាជ្ញប្រាក់បាល ១៤០ ម៉ែត្រ)

ទូរសព្ទ : ០៩៣ ៨៩៦ ៨៩៤ | ០៩៣ ៨៩៦ ៨៩៣ | ០៩៣ ៨៩៦ ៩០០

អ៊ីម៉ែល : khun_sokheang@yahoo.com / heangprint@gmail.com

www.elibraryofcambodia.org

9 7899961316395